

PLATFORMPRAKTIJKONTWIKKELING.NL

ONDERZOEK IN HET EDUCATIEVE DOMEIN

BOEKBESPREKING

september

De Inspectie

door: Willem de Vlaming

Het themadeel van deze 'De Nieuwe Meso' gaat over de inspectie van het onderwijs, de bedoeling van het onderwijs en het toezicht.

Een terugkerend thema door de jaren heen blijft de invulling van de meervoudige rol van de inspectie: A. toezicht houden op naleving de wettelijke deugdelijkheidseisen en bekostigingsvoorwaarden van het onderwijs; B. stimuleren van kwaliteitsverbetering; C. doorlichting van het onderwijsstelsel. Handvat daarbij is het toezichtkader per sector.

Deze drie rollen vormen de basis voor een complex pakket aan taken van de

inspectie:

- gesprekspartner van besturen én van schoolleiders/betrokkenen binnen scholen;
- oordelende én stimulerende inbreng;
- verzamelen van gegevens over individuele scholen én over besturen;
- inspelen op ad hoc risico's én scholen periodiek doorlichten.

— WWW.PLPO.NL —

Citeren als: Vlaming, W. de (2022). *BOEKBESPREKING De Nieuwe Meso september 2022*. Op: PlatformPraktijkontwikkeling.NL. Utrecht: WOSO

PlatformPraktijkontwikkeling.nl
Onderzoek in het Educatieve Domein

In het advies van de onderwijsraad van maart 2022 wordt voorgesteld in het werk van de onderwijsinspectie:

- meer prioriteit te geven aan haar kwaliteitsbeoordelende taak
- de deugdelijkheidseisen meer centraal stellen
- de schoolbezoeken weer centraal te stellen
- geen uitspraken doen over kwaliteitsverbetering

Dit betekent een breuk met de huidige wet op het onderwijstoezicht, waarbij het gesprek met het bestuur centraal staat en waarbij de focus ligt op de vraag of het bestuur haar interne kwaliteitszorg op orde is en kan sturen op niveau en ontwikkeling van kwaliteit. In het onderwijsveld is onrust ontstaan doordat de onderwijsinspectie (naast haar toezichthoudende rol) niet alleen een oordeel geeft van de mate waarin en de wijze waarop het schoolbestuur haar kwaliteitszorg als systeem op orde heeft, maar ook in hoeverre de kwaliteit die daarmee gerealiseerd wordt gekwalificeerd kan worden — onvoldoende, voldoende, goed, excellent.

De verschillende bijdragen in dit themanummer cirkelen rond dit thema: a) 'wat is de kwaliteit waar de onderwijsinspectie zich op zou moeten richten'; b) hoe verhoudt zich dat tot: toezicht op scholen, bestuursgericht toezicht, stelseltoezicht; c) hoe gaat het onderwijsveld om met het toezicht.

Inhoud themadeel:

- *De inspectie: herijking van de bedoeling — redactionele inleiding* Sietske Hendriks, Jelle Kaldewaij, Klaas Pit en Tanja de Ruijter
- *Taken van de inspectie: aan herijking toe?* Jelle Kaldewaij
- *Inzicht in toezicht Hoe ziet het inspectietoezicht eruit en hoe is dat historisch gegroeid?* Jelma Hoekstra en Wouter Wieldraaijer
- *Strategisch omgaan met onderwijstoezicht Bestuursstijl van schoolbestuurders medebepalend voor impact onderwijsinspectie* Karin Westerbeek
- *Onderwijskwaliteit is niet vanzelfsprekend In gesprek met Debby Dacier* Klaas Pit
- *De inspectie en het waartoe* Hartger Wassink

Deze Nieuwe MESO bevat hiermee een aantal zeer interessante bijdragen. Bijdragen die wat mij betreft nog interessanter worden als je ze plaatst in de context van zeer uiteenlopende visies op ‘wat is kwalitatief goed onderwijs’. En als je daarbij ook de vraag stelt of er wel sprake is van een concrete grootste gemene deler met betrekking tot: (1) doel en kwaliteit van onderwijs; (2) de wijze waarop besturen en scholen (zouden moeten) werken aan kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering.

Mijn idee is dat kwaliteit staat of valt met een deugdelijk eigen intern kwaliteitszorgsysteem, om periodiek, zoniet dagelijks, de kwaliteit van het eigen onderwijs in beeld te hebben — om als onderwijsprofessional, school en schoolbestuur te kunnen sturen op kwaliteit. Extern toezicht zou zich dan moeten richten op een oordeel over 1) de vraag of wel of niet voldaan is aan de wettelijke deugdelijkheidseisen 2) de mate waarin sprake is van een deugdelijk intern kwaliteitszorgsysteem.

Interessant blijft dan de vraag of je daarmee wel of niet uitspraken hebt gedaan over de kwaliteit van het onderwijs. En, of je wel of niet zou moeten willen. En, of daarbij de eigen waarden en betekenisverlening van de school en het schoolbestuur leidend moeten zijn — of dat daarvoor een landelijke meetlat gehanteerd moet worden.

Het gaat uiteindelijk om de lastig te beantwoorden vraag wat verstaan moet worden onder kwaliteit (visie op onderwijs) en of kwaliteit zich laat beoordelen als een statisch gegeven, of dat kwaliteit een eigenschap is van een proces dat op orde moet zijn.

Met daarachter weer de vraag: bevorder je de kwaliteit van het onderwijs door de statische lat waarop wordt toegezien voor het toezicht hoger te leggen, of door je te richten op het ontwikkelen van een houding en systemen gericht op continue kwaliteitsverbetering?

Kortom het is makkelijker om te zeggen dat de onderwijsinspectie zich moet richten op het beoordelen van kwaliteit... maar wat is en maakt kwaliteit?

Het themadeel ‘De Inspectie’ zet aan tot nadenken over een belangrijk en ingewikkeld vraagstuk — de kwaliteit van het onderwijs, en het toezicht daarop.

Willem de Vlaming

De Nieuwe Meso, september 2022, jaargang 9, nummer 3. 70 pagina's

De Nieuwe Meso is een vakblad voor schoolleiders en -bestuurders en wil van betekenis zijn voor leidinggevenden en bestuurders in het primair en voortgezet onderwijs en in het middelbaar beroepsonderwijs en teamleiders tot en met bestuursvoorzitters die graag lezen over onderwerpen waarmee zij in hun dagelijkse werk mee te maken hebben.

Losse nummers tegen betaling te downloaden of soms gratis

<https://www.denieuwemeso.nl/>

Uitgeverij: Kloosterhof <https://www.kloosterhof.nl/>